

ефективно вона виконує свої функції, наскільки є результативною проведена нею політика. Сильна держава має особливі якості, які характеризують її устрій (юридичне оформлення), що виявляються в її політиці по-різному в кожній країні, суспільстві, в конкретних ситуаціях відповідно до завдань, які розв'язуються суспільством, поставленими цілями, правами, свободами і законними інтересами людей. Функції сучасної держави складають цілісну складну систему, в якій місце та роль кожної функції держави зумовлені її метою, змістом, формами реалізації. Особливе значення в системі функцій сучасної держави відіграє правоохоронна функція. У сучасному праводержавознавстві держава дедалі більше асоціюється з інститутом соціального компромісу, підпорядкованого завданням досягнення загальної блага. Відповідно правоохоронна функція держави має розглядатися як засаднича в контексті утвердження конституційного правопорядку.

Список використаних джерел:

1. Лощихін О. М. Функції сучасної держави: нарис юридичної теорії : [монографія] / О. М. Лощихін. – К. : Логос, 2013. – 228 с.
2. Гусарев С. Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти : [монографія] / С. Д. Гусарев. – К. : Знання, 2005. – 375 с.
3. Сучасна правова енциклопедія / О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко, В. С. Ковальський [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Зайчука ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
4. Мала енциклопедія теорії держави і права / [С. Б. Бобровник, О. Г. Варич, Т. О. Дідич та ін.] ; За заг. ред. проф. Ю. Л. Бошицького. – К. : Кондор-Видавництво, 2012. – 368 с.
5. Онопенко П. В. Правоохоронні функції держави Україна : [монографія] / П. В. Онопенко. – К. : Варта, 2003. – 128 с.
6. Джураєва О. О. Функції сучасної держави : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / О. О. Джураєва. – О., 2006. – 20 с.
7. Загуменна Ю. О. Реалізація правоохоронної функції держави органами внутрішніх справ України : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Ю. О. Загуменна. – Х., 2011. – 20 с.

Студентка 7 КМ-2-А курсу ННІ № 4
НАВС

Кидик Ганна Дмитрівна ПРАВОТВОРЧІСТЬ ТА ЗАКОНОТВОРЧІСТЬ В УКРАЇНІ

На будь-якому етапі розвитку нашого суспільства величезну роль у закріпленні стандартів поведінки кожної особи, що відповідатимуть інтересам держави, відіграє правотворчість. Саме вона породжує право, удосконалює, змінює та скасовує застарілі юридичні норми. З кожним роком суспільні відносини набувають все більш інноваційного характеру і це, в свою чергу, призводить до виявлення прогалин в законодавстві, тому дуже важливо вибрати такий варіант врегулювання суспільних відносин, який би повною мірою відображав будь-які незаконні дії.

Для того, щоб аналізувати, які проблеми виникають при здійсненні правотворчої діяльності, необхідно, в першу чергу, розкрити її сутність, ознаки та принципи, на яких вона будується.

Поняття правотворчості розкривається у працях багатьох науковців, таких як, Зайчук О. В., Оніщенко Н. М., Кириченко В. М., Куракін О. М. та інші. Усі вони наголошують на тому, що правотворчість - це правова форма діяльності держави за участю громадянського суспільства (у передбачених законом випадках), пов'язана із встановленням (санкціонуванням), зміною, скасуванням юридичних норм і виражається у формуванні, систематизації, прийнятті та оприлюдненні нормативно-правових актів.

Правотворчість характеризується такими ознаками:

1. Це активна, творча, постадійна діяльність уповноважених державою суб'єктів.

2. Суб'єктами правотворчості виступають державні органи, уповноважені недержавні структури (органи місцевого самоврядування, профспілки і т.п.), а також народ — при винесенні нормативно-правових актів на референдуми.

3. Правотворча діяльність здійснюється у межах встановлених процесуальних норм (процедур), що містяться в Конституції, регламентах, статутах і т.п.

4. Змістом правотворчості є прийняття нових норм права, скасування або удосконалення старих.

5. Правотворчість виступає у певних видах.

Щодо принципів правотворчості, то можна стверджувати, що це основоположні ідеї, керівні основи діяльності, пов'язаної з прийняттям, зміною або скасуванням норм права, які бувають, як загальними, так і спеціальними.

До загальних принципів відносяться наступні:

- принцип законності – в його основу покладено правило, згідно якого вся правотворча робота по підготовці, прийняттю, впровадженню в життя і скасуванню нормативно-правових актів повинна здійснюватись в рамках закону;

- гуманізму - це означає, що нормативно-правові акти повинні формулювати, захищати загальнолюдські цінності, природні права людини, створювати умови і механізми їх втілення в життя;

- демократизму - сутністю правотворчості є вираження волі народу, безпосередня його участь в розробці і прийнятті нормативно-правових актів;

- науковості - ефективному використанні досягнень юридичної та інших наук при розробці норм права;

- професіоналізм - даний принцип безпосередньо пов'язаний з якістю правотворчості. До даного роду діяльності повинні залучатися лише компетентні фахівці - юристи, соціологи, політологи тощо.

Спеціальні принципи:

- 1) оперативність - полягає у швидкій підготовці та прийнятті нормативно-правових актів ;

- 2) використання правового досвіду - необхідність спиратися на досвід інших держав;

- 3) зв'язок з практикою - норма повинна враховувати об'єктивний розвиток правовідносин.

Щоб більш повно розкрити сутність правотворчості, варто зазначити, що вона складається з певних елементів, таких як: законотворчість, правотворчість суду, а також договірної та санкціонованої правотворчості.

Саме законотворчість, як один із головних різновидів правотворчості, на сьогоднішньому етапі нашого суспільства породжує масу проблем.

По-перше, через відсутність в окремих сферах законодавчої практики планування видання нормативних актів та їх систематизації, недосконалість законодавства та довільне тлумачення Конституції та інших нормативно-правових актів, виникають колізії в законодавстві.

По-друге, через невміння відобразити в нормативних актах усе різноманіття сучасних життєвих ситуацій, що потребують правового регулювання і можуть бути врегульовані правом, відставання законотворчості від розвитку суспільних відносин, невміння передбачити появу нових життєвих ситуацій та через технічні помилки законодавця, допущені при розробці нормативних актів, виникають прогалини в законодавстві.

Сутність законотворчості полягає в тому, що це діяльність уповноважених органів з прийняття, зміни, призупинення дії і скасування законів та підзаконних нормативно-правових актів і, так як вона є різновидом правотворчості, то також базується на тих же принципах, що й остання.

Одним із принципів законотворчості виступає професіоналізм, саме він зазначає, що до законотворчої діяльності повинні залучатися компетентні спеціалісти (юристи, економісти, політологи тощо), що мають професійні знання та досвід з питань правового регулювання майбутнього закону. Законотворчий дилетантизм може призвести до некоректного поводження та ставлення до законодавства, що в свою чергу викликає неповагу до самого законодавця.

Яскравим прикладом даного принципу є «закон Савченко», а саме ЗУ «Про внесення зміни до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання» від 26.11.2015 р. № 838-VIII. Відповідно до положень даного Закону зарахування судом терміну попереднього ув'язнення у разі засудження до позбавлення волі у рамках того ж кримінального провадження, в межах якого до особи було застосовано попереднє ув'язнення, здійснюється з розрахунку один день попереднього ув'язнення за два дні позбавлення волі.

Як наголошується в пояснювальній записці до проекту вже прийнятого сьогодні Закону, метою його ухвалення є:

- відновлення прав і законних інтересів осіб, засуджених до позбавлення волі, права яких було значно обмежено під час утримання під вартою;
- сприяння зменшенню строків утримання в СІЗО громадян, які перебувають під слідством і судом;
- приведення у відповідність з міжнародними стандартами умов утримання під вартою;
- значне зменшення термінів утримання осіб у СІЗО;
- економія бюджетних коштів завдяки зменшенню кількості людей, яких утримують у слідчих ізоляторах.

Вищезазначений Закон спричинив вплив криміналітету з в'язниць та забезпечив багатьом справжнім злочинцям дострокове звільнення. Так, наприклад, колишнього голову Львівського апеляційного адміністративного суду І. Зварича, відомого як «суддя-колядник», звільнено з місця ув'язнення за рішенням суду на підставі застосування до нього «закону Савченко». Суд зарахував І. Зваричу три роки, проведені в СІЗО при попередньому ув'язненні, за шість років основного покарання, і таким чином хабарник Зварич відбув свій 10-річний тюремний термін.

В даному випадку Савченко в процесі законотворчої діяльності більшою мірою керувалася своїм особистим досвідом та особистим уявленням про ситуацію, що призвело до негативних наслідків, і таким чином був порушений вищевказаний принцип професіоналізму.

Для того, щоб подолати недосконалість процесу прийняття законів і законодавства потрібно виділити ряд таких завдань: 1) необхідність довгострокового та короткострокового планування законопроектних робіт; 2) потрібні єдині правила розробки та оформлення проектів законів у вигляді спеціального закону; 3) необхідна незалежна наукова експертиза законопроектів, що вносяться на розгляд парламенту; 4) потрібно проводити юридичне навчання правилам законотворчої діяльності її суб'єктів, і насамперед народних депутатів України.

Підсумовуючи усе вищезазначене, можна зробити такі висновки:

1. Правотворчість є началом усього права, метою якої є створення єдиної, внутрішньо узгодженої системи норм, яка регулює різноманітні за змістом суспільні відносини.

2. Як і кожна діяльність, правотворчість в Україні будується на раціональних та ефективних принципах та має певні ознаки.

3. Одним із основних елементів правотворчості виступає саме законотворчість, в ній перед законодавцем постає вимога адекватно відображати «правову природу» суспільних відносин у нормативно-правових актах, і зокрема у законах, створюючи їх у суворій відповідності до регламентуючих цей процес правових норм.

4. Дуже важливо залучати до законотворчої діяльності компетентних спеціалістів (юристів, економістів, політологів тощо), що мають професійні знання та досвід з питань правового регулювання майбутнього закону.

Правотворчість ставить світогляд людини в певні рамки, тому треба відповідально ставитись до процесу створення законодавства.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення зміни до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання» Верховна Рада України; Закон від 26.11.2015 № 838-VIII

2. Кириченко В.М., Куракін О.М. Теорія держави і права: модульний курс.: навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2010 - 264с.
3. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права: Елементарний курс. Видання друге. — Х.: ТОВ «Одіссей», 2008.— 432 с.
4. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. — Х. : Право, 2015. — 368 с.
5. Мозоль Н.І. Сучасні концепції праворозуміння: поняття, характеристика та особливості [Електронний ресурс] / Н. І. Мозоль //Правова держава. - 2013.
6. Київ Юрінком Інтер 2006 Теорія держави і права. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М.
7. Гіда Є.О., Білозьоров Є.В., Завальний А.М. та ін. Теорія держави та права : підручник ФОП О. С. Ліпкан 2011 р. 576 ст.
8. Скакун О. Ф. Теорія держави і права [Текст] : Підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Ф. Скакун ; Національний ун-т внутрішніх справ. - Х. : Консум, 2005. - 656 с.
9. Публікація С. Науменко «Законотворча діяльність в Україні: поняття та принципи.» 2003 р.
10. Публікація О. Кривецький, голов. ред. НЮБ НБУВ «Зміни до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання».

Курсант 3-го курсу ННІ №3 НАВС

Князєв Юрій Вікторович

ВИДАТНИЙ ШЛЯХ АКАДЕМІКА ВОЛОДИМИРА ВОЛОДИМИРОВИЧА КОПЕЙЧИКОВА

Провідні вчені-правознавці другої половини ХХ століття ретельно досліджували питання захисту прав і свобод людини, ставлячись до нього як до підґрунтя всієї законодавчої системи. Одним із таких митців правової сфери був доктор юридичних наук, професор, академік Академії правових наук України Володимир Володимирович Копейчиков [1].

В. В. Копейчиков народився 17 листопада 1923 року в Харкові. Учасник радянсько-німецької війни, на якій отримав тяжке поранення. В 1948 році закінчив Харківський юридичний інститут, продовжив навчання в аспірантурі. Протягом 1953—1971 років працював доцентом, виконуючим обов'язки професора кафедри теорії держави і права, вченим секретарем вченої ради Харківського юридичного інституту.

З 1971 року проживав в Києві, де працював професором юридичного Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. З 1978 року - старший науковий співробітник відділу прав людини Інституту держави і права АН СРСР, а з 1983 року і до смерті — професор кафедри теорії держави і права Національної академії внутрішніх справ України. Автор понад 250 наукових праць. Під його керівництвом підготовлено 6 докторів наук та 24 кандидати наук.

Академік В.В. Копейчиков був членом кількох вчених та спеціалізованих рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій з юридичних спеціальностей, а також членом редакційної колегії видання «Вісник Академії правових наук України», широко відомий юридичній та громадській спільноті як видатний вчений-юрист та активний учасник розбудови держави і права в незалежній Україні.

Академік В.В. Копейчиков був не лише патріотом України, але і активним учасником правотворчих процесів нашої держави. Він був дослідником аспектів правовідносин у сферах місцевого самоврядування, державного будівництва, захисту прав людини. Указом Президента України був призначений членом робочої групи з розробки та прийняття нової Конституції України, до якої входила 41 особа на чолі з Президентом, де плідно працював протягом 1991—1996 років. У тексті нової Конституції України за ініціативою академіка В. Копейчикова і на підставі багатьох міжнародних і європейських декларацій та конвенцій з прав і свобод людини був значно розширений каталог основних прав громадян України.